

**BUXORO XALQARO
UNIVERSITETI**

**ILMIY
AXBOROTNOMASI**

ISSN 3030-3710 (P)
ISSN 3030-3095 (E)

№ 11, 2025

ILMIY AXBOROTNOMA

№ 11, 2025

НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК * SCIENTIFIC BULLETIN

<https://bxu.uz>

ISSN 3030-3710 (P)
ISSN 3030-3095 (E)

BUXORO XALQARO UNIVERSITETI ILMIY AXBOROTNOMASI
ilmiy-amaliy jurnal

SCIENTIFIC BULLETIN OF BUKHARA INTERNATIONAL UNIVERSITY
scientific and practical journal

**НАУЧНЫЙ ВЕСТНИК БУХАРСКОГО МЕЖДУНАРОДНОГО
УНИВЕРСИТЕТА**
научно-практический журнал

№ 11, 2025

Maʼmuriy Buxoro xalqaro universiteti
Tahririyat manzili: Buxoro viloyati, Kogon tumani, H.Naqshband MEY, 26-uy
<http://buxoroiu.uz>, buxoroiu@mail.com

Tel: +998918312511 Sobirova D.A.
+998965124244 Ostanov Sh.Sh.
shosh@buxoroiu.uz

"Buxoro xalqaro universiteti ilmiy axborotnomasi" ilmiy-amaliy jurnal
BOSH MUHARRIR:

<p>BUXORO XALQARO UNIVERSITETI ilmiy-amaliy jurnal 11-son Buxoro - 2025 - 424 b</p> <p>БУХАРСКИЙ МЕЖДУНАРОДНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ научно-практический журнал Выпуск 11, Бухара - 2025 - 424 с.</p>	<p>Jurnal Buxoro psixologiya va sogʻay olib tashish masalalaridagi nashr hisoblanadi.</p> <p>Jurnaling nashr sifati uchun boshmaxona javobgar.</p> <p>OBUNA INDEXSI 3062</p>	<p>Jurnal tahririyat kompyuterda nashrlanadi. Boshbaga raqam etildi 19.11.2025 Qogʻoz beshim 60x84, 1/8 Tezkor bosma usulda bosildi. Shartli bosma tabogʻi 26.5 Bosuvchi № 272. Adabi - 60 Ishchi kelibolgan sarafida. «Sharq-Buxoro» MCHJ bosmaxonada chop etildi. Bosmaxona mas'ulisi: Buxoro shahar Oʻzbekiston Mustaqilligi koʻchasi, 79/7 uy Tel: 03651222-46-46</p>
---	---	---

Baratov Sharif Ramazanovich

psixologiya fanlari doktori, professor,

Xalqaro psixologiya fanlari akademiyasining haqiqiy a'zosi (akademigi)

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shoumarov G'.B. – O'zbekiston Respublikasi fanlar Akademiyasi Akademigi

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Mas'ul kotib:

Sobirova D.A. – psixologiya fanlari doktori (DSc), professor

XORIJ OLIMLARI

Kozlov V.V. - psixologiya fanlari doktori, akademik (Rossiya)

Malix S.B. -psixologiya fanlari doktori, akademik (Rossiya)

Maksimenko S.D.- psixologiya fanlari doktori, akademik (Ukraina)

Rejep O'zyurek -psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)

Darya Gaysina - Sasseks universiteti Psixologiya fakultetida genetika va epigenetika, PhD (Angliya)

O'ZBEKISTON OLIMLARI

PSIXOLOGIYA FANLARI

Umarov B.M.- psixologiya fanlari doktori, professor

Qodirov B.R. - psixologiya fanlari doktori, professor

Qodirov U.D. - psixologiya fanlari doktori (DSc), professor

Kadirov K.B. - psixologiya fanlari doktori (DSc), professor

Abdurasulov R.A. - psixologiya fanlari doktori (DSc), professor

Baratova D.Sh. -psixologiya fanlari doktori (DSc), professor

Utepbeganov M.A. - psixologiya fanlari doktori, professor

Nazarov A.M. - psixologiya fanlari doktori (DSc), professor

Atabayeva N.B. - psixologiya fanlari doktori (DSc), professor

Fayziyeva M.X. - psixologiya fanlari doktori (DSc), professor

Qarshiyeva D.S. - psixologiya fanlari doktori (DSc), professor

Abdullayeva D.U. - psixologiya fanlari doktori (DSc), professor

Arzikulov D.N. - psixologiya fanlari doktori (DSc), professor

Djurayev B. - psixologiya fanlari doktori (DSc), professor

Ayrapetova A.G.- psixologiya fanlari doktori (DSc), dotsent

Usmanova M.N. - psixologiya fanlari nomzodi, professor

Raximova I.I. - psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ostanov Sh.Sh. - psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Rustamov Sh.Sh. - psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ibaydullayeva U.R. - psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Sobirov A.A. - psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

PEDAGOGIKA FANLARI

Ibragimov X.I. - O'zbekiston Respublikasi fanlar Akademiyasi Akademigi

Olimov Sh.Sh. - pedagogika fanlari doktori, professor

Abdullayeva B.S. - pedagogika fanlari doktori (DSc), professor

Raxmonov K.D. - pedagogika fanlari doktori (DSc), professor

Rajabov T.I. - pedagogika fanlari doktori (DSc), professor

Dilova N.G. - pedagogika fanlari doktori (DSc), professor

FILOLOGIYA FANLARI

Shodmonov Q.B. – filologiya fanlari doktori, professor

Gadoyeva M.I.- filologiya fanlari doktori (DSc), professor

Rajabov D.Z. - filologiya fanlari doktori, professor

Haydarov A.A. - filologiya fanlari doktori, professor

Astanova G.A. - filologiya fanlari doktori (DSc), professor

Rasulov Z.I. - filologiya fanlari doktori (DSc), professor v.b.

Toirova G.I. - filologiya fanlari doktori (DSc), professor

Murodov G.N. - filologiya fanlari doktori, professor

Eshbekov T.U. - filologiya fanlari doktori (DSc), professor

Raxmatullayev Sh.N. - filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Xalilova R.R. - filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Saidov X.Sh. - filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

MUHARRIRLAR:

Raxmatova M.M. - filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov M.M. - filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov A.M. - BuxPXTI "Xorijiy tillar" kafedrasini mudiri

"Scientific Bulletin of Bukhara International University "

scientific-theoretical journal

EDITOR-IN-CHIEF:

Baratov Sharif Ramazanovich

doctor of psychology, professor, Full Member (academician) of the International Academy of Psychological Sciences

Deputy editor-in-chief:

Shoumarov G.B. - Academician of the Academy of Sciences of the Republic Uzbekistan

EDITORIAL BOARD MEMBERS

Responsible secretary:

Sobirova D.A. – Doctor of Psychology (DSc), professor

FOREIGN SCIENTISTS

Kozlov V.V. - Doctor of Psychology, academician (Russia)

Maliks S.B. - Doctor of Psychology, academician (Russia)

Maksimenko S.D. - Doctor of Psychology, academician (Ukraine)

Rejep Ozyurek - Doctor of Psychology, professor (Turkey)

Darya Gaysina - PhD, Genetics and Epigenetics, Faculty of Psychology, University of Sussex (England)

SCIENTISTS OF UZBEKISTAN

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

Umarov B.M. - doctor of psychology, professor

Kadirov B.R. - doctor of psychology, professor

Kadirov U.D. - doctor of psychology, professor

Kadirov K.B. - doctor of psychology (DSc), professor

Abdurasulov R.A. - doctor of psychology (DSc), professor

Baratova D.SH. - doctor of psychology (DSc), professor

Utepberganov M.A. - doctor of psychology, professor

Nazarov A.M. - doctor of psychology (DSc), professor

Atabayeva N.B. - doctor of Psychology (DSc), professor

Fayziyeva M.Kh. - doctor of Psychology (DSc), professor

Karshiyeva D.S. - doctor of Psychology (DSc), professor

Abdullayeva D.U. - doctor of Psychology (DSc), professor

Arzikulov D.N. - doctor of Psychology (DSc), professor

Djurayev B. - doctor of Psychology (DSc), professor

Ayrapetova A.G. - doctor of Psychology (DSc), associate professor

Usmanova M.N. - candidate of psychology, professor

Raximova I.I. - doctor of philosophy in psychology (PhD), associate professor

Ostanov Sh.Sh. - doctor of philosophy in psychology (PhD), associate professor

Rustamov Sh.Sh. - doctor of philosophy in psychology (PhD), associate professor

Ibaydullayeva U.R. - doctor of philosophy in psychology (PhD), associate professor

Sobirov A.A. - doctor of philosophy in psychology (PhD), associate professor

PEDAGOGICAL SCIENCES

Ibragimov X.I. - Academician of the Academy of Sciences of the Republic Uzbekistan

Olimov Sh.Sh. - doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Abdullayeva B.S. - doctor of Pedagogical Sciences (DSc), professor

Raxmonov K.D. - doctor of Pedagogical Sciences (DSc), professor

Rajabov T.I. - doctor of pedagogic sciences (DSc), professor

Dilova N.G. - doctor of pedagogic sciences (DSc), professor

PHILOLOGY SCIENCES

Shodmonov Q.B. - doctor of Philology, professor

Gadoyeva M.I. - doctor of Philology (DSc), professor

Rajabov D.Z. - doctor of Philology, professor

Haydarov A.A. - doctor of Philology, professor

Astanova G.A. - doctor of Philology (DSc), professor

Rasulov Z.I. - doctor of Philology (DSc), professor

Toirova G.I. - doctor of Philology (DSc), professor

Murodov G.N. - doctor of Philology (DSc), professor

Eshbekov T.U. - doctor of Philology (DSc), professor

Rakhmatullayev Sh.N. - doctor of philosophy in philology (PhD)

Khalilova R.R. - doctor of philosophy in philology (PhD)

Saidov X.Sh. - doctor of philosophy in philology (PhD)

EDITORS:

Rakhmatova M.M. - Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences

Tursunov M.M. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences

Kurbonov A.M. - Head of the Department of Foreign Languages of BukhPFL

Bet	Muallif va maqola nomi	yo'nalishi
8	Ostanov Shuxrat Sharifovich Komillikka erishish jarayonida shaxsning ruhiy transformatsiyasi va o'zini anglashning psixologik shart-sharoitlari	Psixologiya
15	Zokirova Fazila Boltayevna Sog'lom turmush tarzi va shaxsning ijtimoiy moslashuvi o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik	Psixologiya
19	Ostonova Nafisa Xikmatovna O'quvchilarning media va axborot savodxonligini rivojlantirishga yo'naltirilgan pedagogik yondashuvlar	Pedagogika
24	Kurmangaliyeva Aygerim Nuqsoni bor bolalarning tarbiyasi psixologiyasi rivojlanishi	Psixologiya
29	Nigmatova Dilsuz Yadgarovna Enhancing writing skills in foreign language education: cognitive, linguistic and technological perspectives	Filologiya
32	Saidova Feruza Baxtiyarovna Improving students' verbal communication skills in the learning process	Filologiya
35	Akhrorova Nargiza Rakhmonovna Cornerstone of intertextuality in literary text.	Filologiya
39	Тоирова Дилфуза Файзуллаевна Социально-исторический контекст творчества шарля бодлера: революционные мотивы и поэтика зла	Filologiya
43	Тойчиева Насибахон Суранбаевна Лексико-семантические поля бытовых понятий в русском и узбекском языках	Filologiya
49	Ergasheva Nurxon Abdullayeva Kitobxonlik madaniyati – shaxsning intellektual rivojlanish omili sifatida	Psixologiya
55	Saidova Sayyora Eshonqulovna Sharqiy surxondaryo shevalarida etnik birliklarning til tizimiga ta'siri va leksik qatlamdagi aks sadosi	Filologiya
61	Shukurov Baxtiyor Suvonovich Depressiyaning rivojlanishida internetga patologik bog'liqlikning psixologik determinantlari	Psixologiya
68	Azizova Dilfuza, Xamidova Xushnoza Globalashuv sharoitida ingliz va rus tillarining etimologik jarayonlari	Filologiya
73	Fayziyev Muhammad Shukrulloevich Talabalarda ekogumanistik dunyoqarashni rivojlantirishning innovatsion usul va vositalari	Pedagogika
78	Axrorova Ruzixon Usmanovna Bolalar diskursining fransuz va o'zbek tillaridagi umumiy va farqli jihatlari	Filologiya
82	Turgunov Baxromjon Raximjonovich Zamonaviy raqamli jamiyatda ta'lim muhiti va inson ruhiy salomatligining o'zaro bog'liqligi	Psixologiya
87	Ro'ziqulov Faxriddin Rasulovich	Psixologiya

	Ajralishgan o'zbek oilalariga ijtimoiy-psixologik yordam ko'rsatishning jihatlari	
92	Юлдашев Азиз Узгенович Работа над текстом как одна из форм активации и совершенствования русской речи студентов	Filologiya
96	Bobokalonov Odilshoh Ostonovich, Hayitova Habiba Gafurovna Azimjonova Husniya Shonazar qizi Pragmatic and communicative aspects of french technical terminology	Filologiya
108	Olimov Husniddin Jobirovich Frensis bekonning "tajribalar" asaridagi lug'at va uning mazmun-mohiyati	Filologiya
112	Saidova Aziza Raximovna Inklyuziv ta'lim jarayonida o'quvchilarning ijtimoiy-psixologik moslashuvini ta'minlashning samarali usullari	Psixologiya
115	Adizova Nilufar Istamovna, Niyozova Gulhayo Badiiy matnda leksik birliklarning geshtalt asosida ifodalanishi	Filologiya
119	G'aybulloyeva Zarina Yuldosh qizi, Rasulov Zubaydullo Izomovich, Coevolution of language and culture	Filologiya
122	Ramazonova Malika Hodiyevena Forsiy devonning mavzu va g'oyalari olami.	Filologiya
131	Ruziyeva Surayyo Bahriddinovna Bolalarda intellektual qobiliyatlarni rivojlantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	Psixologiya
135	Komilova Gulrux Ibrohimovna Ingliz va o'zbek ertaklaridagi lingvokulturemalar semantik tadqiqi hamda tarjima muammolari	Filologiya
139	Isanova Nargiza Hikmatullo qizi Subyektiv nazorat darajasi yuqori bo'lgan shaxslarning muloqot jarayonidagi ijtimoiy-psixologik xususiyatlari	Psixologiya
143	Raxmonov Kamol Djamolovich, Qayumov Toshpo'lot Tohirovich Buxoro xalq sovet respublikasining hukumat boshqaruviga oid tarixiy manbalar (qurultoy materiallari)dan ta'lim jarayonida foydalanish imkoniyatlari	Pedagogika
148	Isroilova Muharram Hayot qizi, Nazzora Bekova Vali Bobomurodov nasriy asarlarining badiiyati	Filologiya
151	Niyozov Asad Qosimovich O'zbekistonda inflatsiyani boshqarish mexanizmlari va uning investitsiyaviy muhitga ta'sirining tahlili	Pedagogika
156	Po'lotova Muxayyo Shukrilloevna Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilarida ijtimoiy-intelekt shakllanishining psixologik omillari	Psixologiya
160	Qobilov Husniddin Osiyo va yevropa mamlakatlarida emotsional zo'riqish sabablarining o'rganilishi	Psixologiya
163	Qurbonova O'lmasoy Nosirovna Oliy ta'lim tizimida psixologik xizmat ko'rsatish usullarini takomillastirishning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari	Psixologiya
166	Barotova Muhiba, Fozilova Gulshoda Said ahmadning "kelinlar qo'zg'aloni" va "oftob oyim" hikoyalarida qo'llanilgan frazeologizmlar tahlili	Filologiya
171	Abdubannonova Shoxsanam Abdiqahhor qizi Maktab o'quvchilarining ijodiy kompetentligining ijtimoiy-psixologik determinantlari	Psixologiya
174	Shadmanov Qurbon Badriddinovich	Filologiya

	Sultonova Munisa Bahriddin qizi Discourse perspective problems in modern linguistics	
177	Tursunov Mirzo Maxmudovich Diskurs – zamonaviy tilshunoslikda qo'llaniladigan asosiy matn maydonlaridan biri sifatida	Filologiya
181	Tursunov Mirzo Makhmudovich, Ahadova Gulhayo Azimovna National-cultural features of paremiological units in english and uzbek languages	Filologiya
185	Vosiyeva Hilola Vali qizi O'zbek paremiologiyasida do'st va dushman tushunchalarining lingvistik ifodasi	Filologiya
189	Fayzullayev O.M., Xamidova Gulchexra Raximovna Ingliz va o'zbek xalq maqollarida milliy qadriyatlar va madaniy an'analarning aks etishi	Filologiya
192	Тажибаев Шохрух Максудович Психологические компоненты структуры коммуникативной компетентности	Psixologiya
197	Amirova Nazokat Uroq qizi Pedagoglarning kasbiy motivlarini tadqiq qilishning psixologik jihatlari.	Pedagogika
201	Mamatkulova Xurshida Harakatning qarama-qarshi ohanglari: fe'l antonimlari frazeologik birliklarda	Filologiya
204	Mamajonova Shoxista Kamoldinovna, Abdullayeva Gulnafar O'smirlarda adiktiv xulq shakillanishida ota-ona va jamiyatning o'rni	Psixologiya
208	Raimov Hamid Soatovich Jismoniy madaniyat fanlarining boshqa fanlar bilan aloqasi va ahamiyat	Pedagogika
213	Toirova Shohida Kamolovna Enhancing students' english speaking competence through project-based learning in uzbekistan	Filologiya
216	Umurova Feruza Pirmamat qizi, Abduvassiyeva Jamina Xushmuomalalik kategoriyasining badiiy nutqda ifodalanish tiplari	Filologiya
221	Yuldasheva Shoxista Tojaliyevna Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarda kreativlik muammosining nazariy ahamiyati	Pedagogika
225	Аннаева Лола Расуловна Элементы взаимного литературного влияния и мастерства в русской и узбекской короткой прозе (драбл, новелла)	Filologiya
231	Джураев Шавкат Ташкуватович Тенденции развития современного русского языка в условиях цифровой коммуникации	Filologiya
236	Sodiqov Rafikjon Turobjon o'g'li Raqamli texnologiyalar asosida ta'lim sifatini boshqarish jarayonining konseptual modeli	Pedagogika
243	Юлдашева Юлдузхон Узгеновна Сопоставительный анализ вопросительных предложений в русском и узбекском языках	Filologiya
248	To'rayeva Nigora Boboyor qizi O'quvchi shaxsini shakllantirishda psixoemotsional muammolar: mohiyati, sabablari va ularni bartaraf etish omillari	Psixologiya
252	Eshquvvatov Ilhom Sa'dulla o'g'li	Pedagogika

	Bo'lajak ijtimoiy ish xodimlarida tizimli fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish pedagogik muammo sifatida	
257	Юсупова Рита Расимовна Методика преподавания русского языка как иностранного: пути обучения и решение мировоззренческих отношений между языками	Filologiya
263	Самиева Дилором Курбановна Анализ символики в романе Ф.М.Достоевского "преступление и наказание"	Filologiya
267	Raimdjanov Mirkarim Tolibjon o'g'li Internetdagi muloqot jarayonida yuzaga keladigan kognitiv buzilishlar va shaxs xususiyatlari orasidagi aloqadorlikning psixologik jihatlari	Psixologiya
274	Алиев Мухаммаджон Чориевич Корпус наследия мыслителей востока в психологическом анализе самопознания и личности	Psixologiya
283	Xayitova Nigora Narbutayevna Ota-ona qaramog'idan mahrum bo'lgan hamda to'liq bo'lmagan oilalardagi bolalarga psixologik xizmat ko'rsatish	Psixologiya
287	Xalimova Mashraboy Vaxidovna Tadbirkor mas'uliyatini shaxslararo munosabatlar kontekstida oilaviy tarbiya uyg'unligida o'rganishning psixologik asoslari	Psixologiya
291	Umirov Ilhom Iskandar o'g'li Raqamli texnologiyalar yordamida talabalarni loyihaviy-konstruktorlik ko'nikmalariga samarali tayyorlash metodikalari	Pedagogika
295	Isamova Mohina Dilshodovna Family roles and their transformation in times of crisis	Psixologiya
300	Sayipova Dilafruz Rahimovna "Boburnoma"da bobur e'tiqodi ifodalari	Filologiya
303	Usmanova Nigora Abdulxamidovna Zamonaviy publitsistikada mavzu va uning ahamiyati	Filologiya
308	Rasulqulova Sitara Shodmonjonovna Ikki tilli bolalarda tovush kontrasti va nutq kompetensiyasining shakllanishi	Filologiya
313	Madraimov Ja'far Publitsistik matnlarda aniq va tabiiy fanlar terminlarining metafora sifatida qo'llanilishi	Filologiya
316	Saidova Ozoda Toxirovna O'qituvchilarda ijobiy pedagogik imidjni shakllantirishda kasbiy rivojlanish strategiyalari	Psixologiya
319	Hamrayeva Shokhista Use of synonyms in english language	Filologiya
323	Atadjonova Dinora Ulug'bekovna O'quvchilarda o'zlashtirmovchilik sabablarini o'rganishning psixologik asoslari	Psixologiya
326	Mamajonov O'tkirbek Tojiddinovich Tarbiyaviy ishlar metodikasi fanining aksiologik va deontologik imkoniyatlari orqali bo'lajak o'qituvchilarning ma'naviy kompetentligini rivojlantirish	Pedagogika
330	Normurodov G'ulomiddin Abdimurodovich Huquqbuzarlik xulqining psixologik determinantlari va ularni korreksiya qilish yo'llari	Psixologiya
336	Raxmatova Aziza Rustam qizi Psixolog kasbiy faoliyatida psixologik himoya mexanizmi shakllanishining ijtimoiy-psixologik xususiyatlari	Psixologiya

340	Сафарова Зулфия Каримовна Образ матери в романе виктора пюго "собор парижской богоматери"	Filologiya
345	Mustafoyeva Maqsad Askarovna "Alpomish" dostonidagi antroponimlar tahlili	Filologiya
349	Yunusova Go'zal Sultonovna, Nazirdinova Zarina Shuxratjon qizi Kichik maktab yoshidagi bolalarda xotira jarayonining xususiyatlari	Psixologiya
353	Djalalov Baxromjan Begmurzayevich Oliy ta'lim muassasalari kafedrası faoliyati samaradorligini oshirish mexanizmlari	Pedagogika
357	Azamova Gulasal Sodiq kizi The concept of discourse and its interpretations	Filologiya
362	Qurbonova Moxinur XIX asrning ikkinchi yarmi – xx asrning boshlariga oid manbalarda qo'llangan okkazional birliklarning semantik-uslubiy xususiyatlari	Filologiya
366	Закиров Собиржон Усманович Влияние личностно-ориентированного подхода на речевое развитие младших школьников	Filologiya
373	Холмонова Гузал Рустамовна Лексико-семантическое моделирование картины мира в тексте русской народной сказки	Filologiya
380	Рузибаева Ёдгорхон Ойбековна Молодёжный русский сленг в школьной среде: типология и источники возникновения	Filologiya
386	Хомидова Гулбахор Журакуловна Анализ языка как средства эмоциональной регуляции	Filologiya
391	Очилова Азиза Худойбердиевна Психолингвистические механизмы усвоения русского языка как иностранного взрослыми обучающимися	Filologiya
397	Ярашева Рухсора Бахшиллаевна Использование искусственного интеллекта в адаптивном обучении русскому языку как иностранному	Filologiya
402	Beknazarova Madinabonu Ibroximjon qizi, Kenjabayev Jahangir Abdusalimovich Ingliz tilini ikkinchi til sifatida o'rganuvchi o'quvchilarga idiomalarni o'rgatish	Filologiya
408	Jurayeva Komila Gaybullayevna, Alimov Toshtemir Amirqulovich Zamonaviy axborot kommunikatsiya vositalarining ingliz tili o'qitishdagi o'rni va ahamiyati	Filologiya
412	Otakulova Dilorom Azimjonovna Empatiya darajasi va psixologik faol himoya usullari o'rtasidagi bog'lanish	Psixologiya
USTOZGA EHTIROM		
417	Xolmamat RAUPOV Ustoz saboqlari	
419	Sobiroi Tolib Ro'zievich Olimning ibratli umur yo'llari	

Isroilova Muharram Hayot qizi

Buxoro xalqaro universiteti
O'zbek tili va adabiyoti fakulteti magistranti,

Bekova Nazzora

Buxoro davlat universiteti professori, filologiya fanlari doktori (DSc)

VALI BOBOMURODOV NASRIY ASARLARINING BADIYYATI

Annotatsiya. Ushbu maqolada o'zbek adabiyotining iste'dodli yozuvchisi Vali Bobomurodovning nasriy asarlarida badiiylikning o'ziga xos jihatlari tahlil qilinadi. Muallifning badiiy nutq uslubi, obraz yaratish mahorati, tasviriy vositalardan foydalanish darajasi va asarlardagi g'oya-estetik yo'nalishlar o'rganiladi. Tadqiqot davomida yozuvchining realizm, lirizm va xalqona til uyg'unligidan samarali foydalanishi, shuningdek, milliy qadriyatlar va insoniy fazilatlar aks ettirishdagi badiiy mahorati yoritilgan. Maqolada Vali Bobomurodov nasrining zamonaviy o'zbek adabiyoti taraqqiyotidagi o'rni ham ochib beriladi.

Kalit so'zlar: Vali Bobomurodov, nasr, badiiylik, obraz, uslub, tasvir vositalari, milliy qadriyatlar, o'zbek adabiyoti.

ХУДОЖЕСТВЕННОСТЬ ПРОЗАИЧЕСКИХ ПРОИЗВЕДЕНИЙ ВАЛИ БОБОМУРОДОВА

Аннотация. В данной статье анализируются особенности художественности в прозаических произведениях талантливого узбекского писателя Вали Бобомуродова. Рассматриваются индивидуальный стиль автора, его мастерство в создании образов, уровень использования изобразительно-выразительных средств и идейно-эстетические направления его творчества. В процессе исследования раскрывается умелое сочетание реализма, лиризма и народного языка, а также художественное мастерство писателя в отражении национальных ценностей и человеческих добродетелей. В статье также определяется место прозы Вали Бобомуродова в развитии современной узбекской литературы.

Ключевые слова: Вали Бобомуродов, проза, художественность, образ, стиль, изобразительные средства, национальные ценности, узбекская литература.

THE ARTISTIC FEATURES OF VALI BOBOMURODOV'S PROSE WORKS

Annotation. This article analyzes the unique aspects of artistic expression in the prose works of the talented Uzbek writer Vali Bobomurodov. The author's literary style, mastery in character creation, use of figurative language, and the ideological and aesthetic dimensions of his works are explored. The study highlights Bobomurodov's skillful combination of realism, lyricism, and folk language, as well as his artistic ability to reflect national values and human virtues. The article also reveals the place of Vali Bobomurodov's prose in the development of modern Uzbek literature.

Key words: Vali Bobomurodov, prose, artistic expression, imagery, style, figurative means, national values, Uzbek literature.

Vali Bobomurodov o'zbek adabiyotida o'ziga xos uslub va badiiy-estetik qarashlari bilan ajralib turadigan yozuvchilardan biridir. Uning nasriy asarlari zamonaviy o'zbek prozasining shakllanishi va taraqqiyotida muhim o'rin tutadi. Adibning nasriy asarlaridagi badiiylik mezonlari, obrazlar tizimi, til va uslub xususiyatlari hamda g'oyaviy-estetik yondashuvlari tahlil qilinadi.

O'zbek adabiyotida inson ruhiyati, ma'naviy izlanish va hayotiy falsafa masalalarini badiiy tasvirlashda Vali Bobomurodov o'ziga xos uslubga ega yozuvchilardan biridir. Uning "Ko'ngil karvoni" asari - ko'ngil olamining murakkabliklarini, insoniy qadriyatlar va ruhiy o'sishni badiiy-falsafiy yondashuvda yoritgan muhim nasriy asardir. "Ko'ngil karvoni" - inson umrining ma'naviy sayohati, qalb iztiroblari va orzu-umidlarining badiiy ifodasidir. Asarda karvon ramzi orqali inson hayoti, uning

ruhiy o'sishi, sabr va shukr bilan to'la yo'li tasvirlanadi. Muallif ko'ngilni bir karvon sifatida talqin qilib, uni hayotiy tajriba, izlanish va poklanish bilan bog'laydi.

Asarda quyidagi g'oyaviy jihatlar ajralib turadi:

- Insoniylik va ma'naviyatning ustuvorligi
- Ruhiiy izlanish va o'zini anglash
- Hayotning murakkabliklari va sabrning ahamiyati
- Milliy qadriyatlar va zamonaviy tafakkur uyg'unligi

Bobomurodov estetik yondashuvda ko'ngilni markazga qo'yadi. Uning nazarida ko'ngil - insonning eng nozik, eng halol va eng chuqur olamidir. "Ko'ngil karvoni" da bu olamning har bir holati - iztirob, shukr, orzu, afsus - badiiy tasvirga aylantiriladi. Muallif o'quvchini ko'ngil karvoniga qo'shilishga, o'z ruhiy sayohatini boshlashga da'vat etadi. Vali Bobomurodovning "Ko'ngil karvoni" asari o'zbek nasrida badiiylik va g'oyaviylik uyg'unligining yorqin namunasi hisoblanadi. Asarda inson ruhiyati chuqur tahlil qilinadi, badiiy tasvir vositalari orqali o'quvchining estetik didi va ma'naviy tafakkuri yuksaltiriladi. Bu asar zamonaviy o'zbek adabiyotida ruhiy-falsafiy yo'nalishning mustahkamlanishiga xizmat qiladi.

Vali Bobomurodovning "O'tgan kunlar izi" asari - o'zbek nasrida ruhiy kechinmalar, tarixiy xotiralar va insoniy qadriyatlar haqida mulohazalar yuritilgan badiiy-falsafiy asarlardan biridir. Bu asar adibning o'zbek xalqining o'tmishiga bo'lgan hurmati, milliy o'zlikni anglashga intilishi va ruhiy izlanishlarini aks ettiradi. "O'tgan kunlar izi" - nomidan ko'rinib turibdiki, o'tmishning izlari, xotiralari, kechmish voqealar va ularning bugungi hayotga ta'siri haqida hikoya qiladi. Asarda muallif o'zbek xalqining tarixiy tajribasini, madaniy merosini va ruhiy holatini badiiy tasvirlar orqali yoritadi.

- Ramziy obrazlar: "Iz" ramzi orqali o'tmishning ruhiy va ma'naviy ta'siri ifodalanadi.
- Til va uslub: Adibning uslubi poetik, tasvirlarga boy, xalqona iboralar bilan bezatilgan.
- Ichki monolog va tafakkur: Qahramonlar o'z kechinmalari, xotiralari va hayotiy qarashlari orqali o'quvchini fikrlashga undaydi.

Asarda quyidagi g'oyalar ilgari suriladi:

- O'tmishni unutmaslik - milliy o'zlikni anglashning asosi.
- Tarixiy xotira - bugungi avlod uchun saboq.
- Ruhiiy izlanish - insonning ma'naviy o'sish yo'li.

"O'tgan kunlar izi" - Vali Bobomurodov ijodining muhim namunasi. Asar o'quvchini o'z o'tmishi haqida o'ylashga, tarixiy xotiralarni qadrlashga va ruhiy sayohatga chorlaydi. Bu asar o'zbek adabiyotida ruhiy-falsafiy nasrning yuksak namunalaridan biri sifatida e'tirof etiladi.

Vali Bobomurodovning "Balki qaytmas" asari - o'zbek nasrida ruhiy kechinmalar, hayotiy tanlovlar va insoniy izlanishlar haqida yozilgan badiiy-falsafiy hikoya bo'lib, unda insonning ichki olami, jamiyat bilan ziddiyatlari va hayot yo'lidagi murakkab qarorlar tasvirlanadi. Asar markazida o'z hayot yo'lini tanlash arafasida turgan qahramonning ruhiy holati, kechinmalari va ichki kurashi turadi. "Balki qaytmas" degan ibora ramziy ma'noga ega bo'lib, insonning bir bor tanlagan yo'li, qilgan qarori ortga qaytmas bo'lishi mumkinligini anglatadi. Bu esa hayotda mas'uliyatli tanlov qilish zaruratini ko'rsatadi.

Asarda insoniylik, sabr, kechirim, muhabbat, o'zini anglash kabi g'oyalar ilgari suriladi. Muallif o'quvchini o'z hayoti haqida o'ylashga, tanlovlar mas'uliyatini his qilishga undaydi.

"Balki qaytmas" - Vali Bobomurodov ijodining ruhiy-falsafiy yo'nalishdagi muhim asarlaridan biri bo'lib, unda inson ruhiyati chuqur tahlil qilinadi. Asar o'quvchini fikrlashga, o'zini anglashga va hayotiy tanlovlar ustida mulohaza yuritishga chorlaydi.

Vali Bobomurodov asarlarida inson va jamiyat o'rtasidagi murakkab munosabatlar, axloqiy tanlov, tarixiy xotira va milliy qadriyatlar asosiy g'oya sifatida ilgari suriladi. U o'z asarlari orqali o'quvchini fikrlashga, o'zligini anglashga undaydi. Vali Bobomurodovning nasriy asarlari o'zbek adabiyotida badiiylik, g'oyaviylik va uslubiy jihatdan yuksak darajada baholanishi lozim. Uning ijodi zamonaviy o'zbek prozasining shakllanishi va rivojlanishida muhim bosqich bo'lib xizmat qiladi.

Bobomurodovning ijodiy portreti - realistik yo'nalish bilan lirizm elementlarini uyg'unlashtirgan, psixologik tahlilga boy yozuvchidir. U muayyan voqea yoki hodisani soddalashtirmay, uning ildizlariga o'tib, inson qarorlari va ruhiy holatini chuqur ochib beradi.

Muallif asarlarida obrazlar ko'pincha ijtimoiy muhit va ichki kechinmalar bilan bog'liq kompleks xarakterga ega. Bobomurodov qahramonlarini yaratishda ularning ichki monologlari, xotiralari va noaniq istaklarini badiiy vosita sifatida samarali qo'llaydi. Shu yo'l bilan o'quvchi qahramonning ruhiy holatini darhol idrok etadi.

Kuchli psixologik portretlar - adib ijodining ajralmas elementi. Qahramonlar orqali muallif jamiyatdagi umumiy vaziyatni ham, shaxsning individual tarangliklarini ham ochib beradi. Bu qahramonlar realistik tasvir bilan birga timsoliy ma'nolarni ham olib yuradi. Vali Bobomurodovning til ishlatishi - oddiylik va tasvirchanlik orasida muvozanatli. U xalqona til elementlarini, maqol-matallar va mahalliy leksikani badiiy ibora sifatida qo'llaydi. Shu tariqa asarlar milliy ahamiyatga ega bo'lib, o'quvchiga tanish madaniy muhitni eslatadi.

Uslub jihatidan Bobomurodov dialog va monologlarni samarali muvofiqlashtiradi. Dialoglar obrazni jonlantiradi, monologlar esa uning ichki dunyosini ochib beradi. Metafora va simbolika ham muallif matnlarida muhim rol o'ynaydi - ular orqali mavzularning falsafiy qatlamlari ifodalanadi.

Shuningdek, Bobomurodov asarlarida ritm va frazalarning tilbilimiy jihatdan uyg'unligi kuzatiladi. Bu esa adibning matnini nafaqat badiiy, balki ohangdor va esda qolarli qiladi.

Muallif asarlari ko'pincha milliy o'zlik, avlodlararo muloqot hamda tarixiy xotira masalalarini ko'taradi. Bobomurodov mavzularni individual tajriba orqali umumlashadi va uni jamiyat kontekstiga bog'laydi. Shu bilan u o'z asarlarida milliy ma'naviyatni saqlash va avlodlarga yetkazish masalasini doimiy ravishda ilgari suradi.

Xulosa qilib aytish mumkinki, Vali Bobomurodov nasriy asarlarining badiiyati ularning tematik kengligi, obrazlar psixologiyasi, til va uslubning uyg'unligida mujassamdir. Muallif realistik tasvir va falsafiy chuqurlikni birlashtirib, o'quvchiga inson va jamiyat haqida chuqur tafakkur sovg'a qiladi. Bobomurodov ijodi zamonaviy o'zbek nasrida muhim o'rin egallaydi va uning asarlari kelajak tadqiqotchilari uchun boy ilmiy materialni tashkil etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati.

1. Karimov S. Zamonaviy o'zbek nasrida obraz yaratish masalalari. Toshkent: Fan, 2022.
2. Xudoyberdiyev A. XX asr o'zbek adabiyoti tarixi. Toshkent: Universitet, 2020.
3. Bobomurodov V. Tanlangan asarlar. Toshkent: Nashriyot, 2018.
4. Qodirova M. Nasr janrining zamonaviy rivoji. Adabiyot va san'at jurnali, 2021, №4.
5. Saidov R. O'zbek nasrining zamonaviy tahlili. Toshkent: Adabiyot, 2019.
6. Ismoilov N. Badiiy til va uslub masalalari. Filologiya jurnali, 2020, №2.

BUXORO XALQARO UNIVERSITETI
ILMIY AXBOROTNOMASI ILMIY-AMALIY JURNAL
№ 11, 2025

Jurnal O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **2023-yil 22-fevral № 064916-sonli** guvohnoma bilan ro'yxatga olingan.

Jurnal O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi OAK Rayosatining 2023 yil 29 dekabrda 347-son qarori bilan **10.00.00 – filologiya, 13.00.00 – pedagogika, 19.00.00 – psixologiya** fanlari bo'yicha dissertatsiya ishlari natijalari yuzasidan ilmiy maqolalar chop etilishi lozim bo'lgan zarur nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

Buxoro xalqaro universiteti
ilmiy axborotnomasi // ilmiy-amaliy jurnal. - Buxoro, 2025.
№ 11. – 428 b.